

Wárágà Pólò dré tisìle Gàlàtíyàbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle móndyá ka'ìbhá bvò Gàlàtíyà àdhya na dhi i dré dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani gò, Èkèlézyà ki tobhàzo bvò nda na, dré tá adrérà'a áyi atsí andre ni rì to, adrélé kpà na ni ni to dhi 'á (Tà 'òle dhi i 16:6; 18:23). Amvolásà dhi, móndí àruka i dré tsàzo adrélé tadhá dhi, lè móndyá ka'ìbhá Yúdà ànzì ró ko dhi i kàdré Mósè ni tátrítrí kúlí likí, lavulé dhi, i kàdré àyi ki 'o lwàle. I adré di tá móndyá ka'ìbhá nda ki drì kizá tà nda sè.

Di Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì kitswázó móndyá ka'ìbhá nda ki lotó tà tadhále kinzò sè nda ni tà sè. Drìdrì dhi, adré tadhá dhi, Giká azí i adrélé àpóstolò ro móndyá sùrú twá ro dhi i véna ngíni ya dhi. Adré kpà tadhá dhi, àpóstolò àruka títi dhi i ka'ì i áyi àzì be ngíni ya dhi. Bvóá dhi, adré tadhá dhi, Giká adré móndí ki bha gyägya í kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè ko, di ngbà 'í Yésu Krísto ni ka'ìma sè. Kùdù ro dhi, Pólò adré àyi ki kodzó, i kàdréro atsilé Tírí Lólo ni rínyí sè. Tàko ko, Tírí nda ni lò'wa dóro 'a bí àyi léna. Lò'wa kàdrì lavulé dhi, lèle 'i.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì Rúbí Tani ni tà (1:1-10)

- 2) Pólò ni azima adrélé àpóstolò ro dhi (1:11-2:21)
- 3) Móndí ki tidrima tátrírí kúlí 'òma sè ko, di, Yésu Krísto ni ka'ima sè dhi (3:1-4:31)
- 4) Atsima Tirí Lólo ni rinyí sè dhi (5:1-6:10)
- 5) Pólò ni kúlí kùdù (6:11-18)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisì ma. A mù ma móndí i vélèsè ko. Móndí i mù kpà ma nì ko. Be ró dhi, Yésu Krísto i Giká Atá akódhi ni tingálépi dràdrà lèsè dhi be dhi, i mù ma adrélé àpóstolò ro dhi àyi. ² Ama tùmání áma adrúpi títi mà dré adrézó àyi íbe dhi i, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì Ekèlèzyà bvò Gàlètíyà àdhya na dhi i dré.

³ Giká àma ki Atá i Mírì Yésu Krísto be dhi i kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì i kòfè tà kìdrìkìdrì àmi dré! ⁴ Krísto nda fè i dràle àma ki tàkonzi ki tà sè, kitswálé àma ki apá bvò kònzi ándrò kònìdhi lèsè, ngóro Giká àma ki Atá dré tá lèlè dhi tíni. ⁵ Milanzìlanzi kàdré Giká dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

Rúbí Tani ngbà 'í àlo kwákwa

⁶ Áma líndrí adré gàle àmi ki tà sè. Tàko ko, mì adré àmikya Giká àmi ki azilépi Krísto ni togó tani sè dhi ni tayí mbèlè gò, adrézó àmi ki adzá rúbí tani twá dhi véna. ⁷ Tà bàti ró dhi, rúbí tani twá Rúbí Tani bàti dhi rúsè dhi yókódhó. Di, móndí àruka i adré àyikya àmi ki drì kizá, adrézó Rúbí Tani Krísto àdhya ni le ladzálé atsálé tà gòdhógòdho ró. ⁸ Di, dhya àlo kàdré rúbí tani

twá dhi ni longó Rúbí Tani mà dré longólé àmi dré dhi rúsè dhi, Gìká ni tátírítrí kàdré akódhi nda dri, gba kàdré àma 'i yà, kó ngalè ángéló apfòlepi bhù lésè dhi 'i yà dhi! ⁹ Ngóró mà dré tàle dre dhi t́ni dhi, má adrè gòle tàá dhi: Dhya àlo kàdré rúbí tani twá dhi ni longó àmi dré Rúbí Tani mà dré ka'ile dhi rúsè dhi, Gìká ni tátírítrí kàdré akódhi dri!

¹⁰ Kòdhi má adrè tsì móndí ki togó tabhì asélé, ì kòka'iró áma tà be dhi byó? Kóko! Má adrè mána leá dhi, Gìká kòka'i áma tà nì. Kó ngalè, má adrè tà 'o kitswázó móndí ki togó 'o kiníle dhi byó? Kóko! Kònò má kàdré tá 'òá kònìni dhi, má ni tá adrè Krísto ni màràbà 'i ko.

Pólò ni azima adrélé àpóstolò ro dhi

¹¹ Áma adrúpi ì, má lè m̀ kònì tàle dhi, Rúbí Tani má dré adrélé longólé dhi angá móndí ì drílèsè ko. ¹² Má kisú Rúbí Tani nda móndí ì vélèsè ko. Móndí ì tadhá kpà Rúbí nda má dré nì ko. Be ró dhi, Yésu Krísto ni tàndì tadhá Rúbí nda má dré nì.

¹³ Tàko ko, m̀ yi tàle dhi, wáláká dhi, má adrè tá Yúdà ànzì ki Gìká ni tà lebè ngíni ya dhi 'í. M̀ yi kpà má adrè tá mónnyá Èkèlézyà Gìká àdhya lé dhi ki m̀ pfo lavulé, adrézó àyi ki tà tabhì pfùle ngíni ya dhi 'í. ¹⁴ Má adrè tá mána Yúdà ànzì ki Gìká ni tà 'o, adrézó l̀le ába dr̀dr̀ áma mbàamu b̀ Yúdà ànzì ró dhi kya ki lavú. Áma togó tá àtsi ró lavulé àma k̀ tábhí ki labhi ki tà sè.

¹⁵⁻¹⁶ Dì, Gìká zì tá ina ma áma tirà ko dhi 'á gò, áma azízó àyi togó tani sè. Dì kisù tá dóro nì, ì dré àyi Mv́a ni tadhálé má dré dhi, má kàdréró akódhi ni Rúbí Tani longó mónnyá sùrú twá ro

dhi i véna. Di dré áyi Mvá nda ni tadházó má dré dhi, má zi tá móndeí àlo kitswálé áma drì ta dhi ko. ¹⁷ Má lì tá kpà Yèrúsalmà na dhya bhàle adréle àpóstolò i ró drìdrì má kandrà dhi ki no ko. Di, gbǎ lókyá nda sè dhi, má lì tá mána bvò Aràbíyà àdhya na gò, má dré gòzo lìle Dàmàsékè na.

¹⁸ Kóná na àmvolésè dhi, má dré lizo Yèrúsalmà na, mà kòkitswáró ru ni Péteró be be dhi bvó.* Gò mà dré adrézó akódhi be kítú mudrí-drì-nzi. ¹⁹ Má nò tá àpóstolò ki àruka i ko, ngbà 'í Yàkóbhò, Mírì ni adrúpi 'i kalóma. ²⁰ Má adré tàá Gìká kandrà dhi, tà má dré adréle tìsìle kòdhi i tà bàti 'i, kinzò 'i ko.

²¹ Amvolásà dhi, má dré lizo bvò Sírìyà àdhya na ìndì Kìlìkiyà àdhya na. ²² Lókyá nda sè dhi, móndyá Krísto ni ka'ìbhá Èkèlézyà Yùdáyà na dhi i 'àsè dhi i nì tá rè dhu ma ko. ²³ Ì yi tá ngbà 'í tà adréle tàle áma tà sè dhi kòdhya: «Dhya atú adrélépi àma ki mǐ pfo dhi, adré nyànomvá tà adrézó Krísto ni ka'ì dhi ni longó, tágba dré tá adrézó tà nda ni tabhì pfùle dhi.» ²⁴ Di ì adré tá Gìká ni rú bha kùle áma tà sè.

2

Apóstolò ì ka'ì Pólò

¹ Kóná mudrí-drì-su àmvolésè dhi, má dré gòzo lìle tódhyá Yèrúsalmà na. Mà lì tá túmǎní Bàrànába be. Má drì tá kpà Títò má vèsè be.

² Má lì tá kònàle, Gìká dré tá tadhálé má dré

* **1:18** 1:18 Gìká ni Kúlí tìsìle Gírìkì ti sè dhi lèna dhi, à adré «Kéfà» kisú kònwa. Rú nda rú àzya Péterò àdhya 'i.

dhi má kòlì dhi sè. Di mà kòkisú ru àma pátí dhya adrélé nòle móndí kàdrì Èkèlézyà àdhya ró dhi íbe dre dhi, má dré Rúbí Tani má dré adrélé longólé móndyá sùrú twá ro dhi i dré dhi ni àndu ngìzo àyi dré. Tàko ko, má lè tá àzì má dré tá 'òle ìndì má dré tá adrélé 'òle dhi kàtsá tà tàko ró ko. ³ Di ì dré áma kúlí yìzo dhi, ì lè tá ndìndì áma atsiàmú Títò ni 'òle lwàle dhi ko, tágba akódhi dré tá adrézó Gírìkì mvá 'i dhi. ⁴ Tà nda kòdhi apfò tá àma kandrà tàko ko, adrúpi àruka kinzò ro dhi ì afí tá lùzu ró àma kòfalé, tà àma kì trìzo Yésu Krìsto na dhi ni nda nìle túrúpfú sè, ì kòbhàró àma gòle adrélé tódhyá màràbà tátrítrí kúlí àdhya i ró be dhi bvó. ⁵ Di, mà ka'ì tá àmakya tà ì dré lèle 'òle nda àlomvá ko, mà kòsuró tà bàti Rúbí Tani àdhya mà dré adrélé longólé àmi dré dhi rú.

⁶ Kàdré di dhya adrélé nòle móndí kàdrì i ró nda kì tà sè dhi, ì lè tá àyikya tà àzya bhàle tà má dré adrélé longólé dhi dri ko. (Ayì nda ì kàdré tá móndí kàdrì 'i bàti dhi, tà nda tà kàdrì 'i má mìlèsè ko. Tàko ko, Gìká adré móndí kì làsú no kòdhyà ko.) ⁷ Be ró dhi, ì nò àyikya ngádra 'á dhi, Gìká bhà tá má drígá àzì adrézó Rúbí Tani longó móndyá sùrú twá ro dhi i véna dhi, ngóro í dré tá àzì adrézó Rúbí nda ni longó Yúdà ànzì i véna dhi ni bhàle Pétèro drígá dhi tìni. ⁸ Tàko ko, Gìká tá Pétèro ni bhàlepi adrélé àpòstolò ro Yúdà ànzì i véna dhi, bhà tá kpà ma adrélé àpòstolò ro móndyá sùrú twá ro dhi i véna dhi nì. ⁹ Di Yàkòbhò, Pétèro, tsàle Yòwánì, adrélé nòle móndí kàdrì Èkèlézyà àdhya ró dhi, ì nò dhi, Gìká afè tá àzì nda má dré áyi togó tani sè nì. Di ì dré àma

ki drígá rùzo túmǎní Bàrànába be, tadházóá dhi, mà amú ru àyi íbe dre. Di mà dré ru yízo àyi íbe, mà kòlìró àmakya mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna, ìndì ì kòlìró àyikya Yúdà ànzi ì véna. ¹⁰ Ì zi tá ngbà 'í tà àlo àma tí kòdhya, mà kògòró adrélé móndí lemerè ro dhi ki tà kisù. Di tà nda kòdhi tá tà áma togó dré adrézó àtsi ró 'òá dhi 'i.

Pólò ligí Pétèró be Atiyòkíyà na

¹¹ Di, àmvolásà, lókyá Pétèró dré atsázó Atiyòkíyà 'a dhi sè dhi, má ligí tá akódhi be mónnyá títi ì kandrà, tà kònzi dré tá adrélé 'òle dhi sè. ¹² Tàko ko, akódhi dré atsázó dhi, kidhó tá adrélé ngá nya túmǎní móndí ka'ìbhá sùrú twá ro dhi íbe. Di, móndí àruka Yàkòbhò dré amùle dhi ì dré atsázó dhi, Pétèró dré ìna apfòzo mónnyá sùrú twá ro nda ì kòfalésè gò, adrélé àyi rúsè gàrà dri. 'O tá kònìni dré tá adrélé Yúdà ànzi amùle nda ki ro dhi sè. Tàko ko, àyi nda ì adré tá lèá dhi, mónnyá ka'ìbhá títi dhi ì kàdré àyi ki 'o lwàle. ¹³ Di mónnyá ka'ìbhá àruka títi Yúdà ànzi ró dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré kpà kidhózó adrélé túrúpfú tà nda ni 'o túmǎní Pétèró be. Ì se tá ndìndì Bàrànába ni togó adrélé túrúpfú tà nda ni 'o àyikya tíni.

¹⁴ Di má kònò, ì adré tá tà bàti Rúbí Tani àdhya ni lebè ko dhi dre dhi, má dré tàzoá Pétèró dré mónnyá títi ì kandrà dhi: «Mì, Yúdà mvá ro ni, mí adré mína tà 'o ngóro mónnyá sùrú twá ro dhi kya tíni, Yúdà ànzi kya tíni ko? Di mí 'o mì ngíni adrélé mónnyá sùrú twá ro nda ki kodzó adrélé tà 'o Yúdà ànzi kya tíni dhi?»

Móndyá Yúdà ànzì ró ìndì sùrú twá ro dhi kì bhàma gyägya àyi kì tà ka'ika'i sè dhi

¹⁵ Ama ró dhi, àma móndí tìle Yúdà ànzì ró dhi 'i. Ama móndí sùrú twá ro Gìká nì tátrítrí kúlí nibhá ko dhi 'i ko.* ¹⁶ Dì, mà nì tàle dhi, Gìká adré móndí kì bha gyägya í kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè ko dhi be. Be ró dhi, adré ngbà 'í àyi kì bha gyägya ì dré Yésu Krísto nì ka'ile dhi sè. Dì àma, mà ka'ì kókpà Yésu Krísto nda, Gìká kòbhàró àma gyägya í kandrà Krísto nì ka'ima sè, tátrítrí kúlí 'òma sè ko. Tàko ko, dhya àlo kitswá atsálé gyägya Gìká kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè bwà ko.

¹⁷ Dì, mà kàdré ndàá atsálé gyägya Gìká kandrà mà dré Krísto nì ka'ile dhi sè gò, àma kì kisúzó tàkonzìbhá ro dhi, kòdhi adré tsì tàá dhi, Krísto adré àma kì 'o fìle tàkonzì na dhi nì? Tàdzì ko! ¹⁸ Má kògò àma bha tátrítrí kúlí má dré tayílé dhi nì rìnyí zàle dhi, má adré tadhá dhi, mà tátrítrí kúlí nda nì ñòlepi 'i bàti. ¹⁹ Tàko ko, tátrítrí kúlí nda sè dhi, má drà mánà tátrítrí kúlí nda lésè dre, má kàdréró lídrì íbe Gìká dré be dhi bvó. Bàti, à tidí ma dràle túmání Krísto be fa kipakipa dri dre. ²⁰ Dì má kàdré lídrì íbe dhi, kòdhi véle ma 'i ko, be ró dhi, Krísto ína lídrì íbe má léna nì. Dì lídrì má dré adrézó ába rúbhá na kònìdhi, má adré ába, má dré adrélé Krísto, Gìká nì Mvágó nì ka'ì dhi sè. Akódhi nda lè tá ma tò gò, àyi

* **2:15** 2:15 Gìká nì Kúlí tìsìle Gìrikì ti sè dhi adré tàá kònwa dhi: «móndí sùrú twá ro adrébhá tàkonzì 'o dhi i». Kòdhi tá rú Yúdà ànzì ì dré fèle móndyá sùrú twá ro dhi i dré dhi 'i. Rú nda nì àndu adré lèá tàle dhi: «móndí sùrú twá ro Gìká nì tátrítrí kúlí nibhá ko dhi i»

tàndi ni lídrì fèzo áma tà sè dhi nì. ²¹ Di má adré mána Gíká ni togó tani ga ko. Ángyá ko, móndí ì kòkìtswá tá atsálé gyägya Gíká kandrá tátrítrí kúlí 'òma sè dhi, kònò Krísto drà tá ína àngyá.

3

Tátrítrí kúlí 'òma, kó ngalè Krísto ni ka'ima

¹ Ami Galatíyabhá ni i, àmi móndí azaaza 'i! Adhi lífí àmi kólé sè dhi nì? Tàko ko, à tadhá tá àmi dré ngádra 'á dhi, Yésu Krísto drà fa kipakipa dri àmi ki tà sè ngíni ya dhi 'í. ² Di má lè ngbà 'í tà àlo kònìdhi ni lízilé àmi tí kòdhya: Mì kisú Tírí Gíká àdhya mì dré tátrítrí kúlí 'òle dhi sè? Kó ngalè, mì dré Krísto ni rúbí mì dré yìle dhi ni ka'ile dhi sè? ³ Mì tayí àmi azalé kònìni ngíningíni ró? Mì kídhó kó Gíká ni ka'í akódhi ni Tírí ni rínyí sè dre dhi, mì ni go tsì tà mì dré kídhólé nda ni 'o akílé àmi ki tàndi ki rínyí sè bwà? ⁴ Mì nya tsì kizà bí dhi i àngyá? Kóko, kàdré kònìni ko! ⁵ Mì tà rè má dré ká: Gíká adré áyi Tírí fe àmi dré, adrézó kpà tà líndrígá ró dhi ki 'o àmi kòfalé, mì dré adrélé tátrítrí kúlí 'o dhi sè? Kó ngalè, mì dré adrélé Krísto ni rúbí mì dré yìle dhi ni ka'í dhi sè?

⁶ Mì kisú rè Abàramà ni tà ká. Gíká ni Kúlí adré tàá dhi: «Akódhi ka'í tá Gíká gò, Gíká dré akódhi ni nòzo gyägya akódhi ni tà ka'íka'í nda sè.»* ⁷ Asà dhi, lè mì kònì dhi, móndyá adrébhá Gíká ni ka'í dhi i Abàramà ni ànzi 'i bàti. ⁸ Gíká ni Kúlí tadhá tá drìdrì dhi, Gíká ni móndyá sùrú twá ro dhi ki bha gyägya í kandrá àyi ki tà ka'íka'í

* 3:6 3:6 A kònò Kidhoma 15:6.

sè gò, Kúlí nda dré Rúbí Tani longózó Abàramà dré, tàzoá dhi: «Má nì tà tani bha sùrú títi bvò àdhya ì dri mí sè.»† ⁹ Dì ásà dhi, móndyá títi adrèbhá Giká nì ka'í dhi ì adrè tà tani kisú, ngóró Abàramà dré tá kisulé áyi tà ka'íka'í sè dhi tíni.

¹⁰ Dì, móndyá títi adrèbhá láti nda atsázó gyägya Giká kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè dhi ì àyikya tátrítrí íbe àyi dri. Tàko ko, Giká nì Kúlí adrè tàá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi ngbú tà títi tisìle búkù tátrítrí kúlí àdhya na dhi kí 'o ko dhi, Giká nì tátrítrí akódhi nda dri.»‡ ¹¹ Dì mà adrè nòá ngádra 'á dhi, dhya àlo kitswá atsálé gyägya Giká kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè bwà ko. Tàko ko, Giká nì Kúlí adrè tàá dhi: «Dhya atsálépi gyägya áyi tà ka'íka'í sè dhi nì adrí.»§ ¹² Dì, tátrítrí kúlí adrè ína áyi totó tà ka'íka'í dri ko. Be ró dhi, ngóró tisìle dhi tíni: «Dhya adrélépi tà títi tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi kí 'o dhi nì adrí tà nda ì sè.»*

¹³ Krísto apá àma tátrítrí angálépi tátrítrí kúlí lésè dhi lésè, dré atsálé dhya tatrílé dhi ró àma kí tà sè dhi sè. Tàko ko, Giká nì Kúlí adrè tàá dhi: «Dhya ángùdhi tidíle fa kipakipa dri dhi tátrítrí íbe í dri.»† ¹⁴ Krísto 'o tà nda kònìni, kitswálé tà tani Giká dré lazíle Abàramà dré dhi kòtsaró kpà móndyá sùrú twá ro dhi ì véna Yésu Krísto sè, mà kòkisúró Tirí Lólo Giká dré lazíle dhi àma kí tà ka'íka'í sè be dhi bvó.

Tátrítrí kúlí ì lazíkúlí be dhi

† **3:8** 3:8 A kònò Kidhoma 12:3; 18:18; 22:18. ‡ **3:10** 3:10 A kònò Dùtèrònómè 27:26. § **3:11** 3:11 A kònò Abàkúkà 2:4. * **3:12** 3:12 A kònò Lèvítikè 18:5. † **3:13** 3:13 A kònò Dùtèrònómè 21:23.

15 Ama adrúpi i, má ni tà nda kòdhi ni tadhá tà mómí ì dré adréle 'òle àyi kòfalésè dhi rú: Mómí ì kòbhà tà ru yìzo àyi kòfalésè dhi, à kitswá gòle tà nda ni bhe bwà ko. A kitswá kpà tà àzya bha tà nda dri bwà ko. 16 Di tà Gíká dré tá lazilé Abàramà dré dhi i kókpa kònini. Gíká ni Kúli adré tàá dhi, Gíká lazí tá tà nda i Abàramà dré, toyó ni be. Kúli nda adré tàá «toyó ni i dré» ngóro mómí bí dhi i dré dhi tni ko. Be ró dhi, adré tàá «toyó ni dré» ngóro mómí àlo dré dhi tni.‡ Mómí àlo nda Krísto 'i. 17 Tà má dré adréle lèle tàle dhi, tà kònidhi 'i: Gíká bhà tá tà ru yìzo Abàramà be dhi gò, àyi lazikúli fèzo drá. Di tátrítrí kúli atsálépi kóná kámá-su-drì-nyadhi-àlo-drì-mudrí àmvolésè dhi kitswá ina tà bhàle ru yìzo nda ni bhe bwà ko. Tátrítrí kúli nda kitswá kpà lazikúli nda ni pfu ko. 18 Tàko ko, tà Gíká dré lazilé àyi mómíyá i dré tàyilé ro dhi kàdré tá àyi totó tátrítrí kúli dri dhi, kònò tàyilé nda kitswá tá àyi totó lazikúli dri ko. Di, tà bàti ró dhi, Gíká fè tàyilé nda Abàramà dré àyi lazikúli sè.

Tà Gíká dré tátrítrí kúli fèzo ásà dhi

19 Kàdré di kònini dhi, tà Gíká dré tátrítrí kúli fèzo ásà dhi àdho tà 'i? Gíká fè tá tátrítrí kúli nda kitswále mómí kè tàkonzì tadhá àyi dré, tsàle lókyá Abàramà ni toyó tà ni ni lazizó nda dré atsàrà'a. Gíká fè tá tátrítrí kúli nda ángéló i sè, ìndì mómí àlo adrélépi tá àyi totó mómí

‡ 3:16 3:16 A kònò Kidhoma 12:7; 13:15; 24:7.

ki kòfalé 'á Gìká be dhi sè. § 20 Di Gìká dré tá áyi lazikúlí nda ni fèzo Abàràrà dré dhi, dhya àzya adrélépi tá áyi totó àyi ki kòfalé 'á dhi tá yókódhó. Tàko ko, Gìká ngbà 'í àlo kwákwá.

21 Kòdhi adré tsì tàá dhi, tátírítrí kúlí adré ru pfu lazikúlí Gìká àdhya íbe? Tàdzí ko! Tàko ko, tátírítrí kúlí kòkìtswá tá lídrì fe móndí i dré bwà dhi, kònò móndí ki tá atsá gyàgya tátírítrí kúlí nda sè. 22 Di, Gìká ni Kúlí adré ína tàá dhi, móndyá títi bvò àdhya i tàkonzì ni rìnyí zàle, Gìká kòfèró áyi lazikúlí nda móndyá adrèbhá Yésu Krísto ni ka'í dhi i dré àyi ki tà ka'íka'í sè.

23 Drìdrì lókyá adrézó Krísto ni ka'í nda dré atsázó dhi kandrá dhi, àma tá móndí 'ìle tátírítrí kúlí ni rìnyí zàle, tsàle lókyá nda ni tadhàrà'a. 24 Di àsà dhi, Gìká bhà tá tátírítrí kúlí nda adrélé àma ki drì kòlepi ró, tsàle lókyá Krísto dré atsàrà'a, Gìká kòbhàró àma gyàgya í kandrá àma ki tà ka'íka'í sè. 25 Di lókyá adrézó Krísto ni ka'í nda dré atsálé dre dhi sè dhi, àma véle tátírítrí kúlí adrélépi tá àma ki drì ko nda ni rìnyí zàle ko.

Ama Gìká ni ànzi 'i bàti

26 Di àmi títi dhi i Gìká ni ànzi 'i, mì dré Yésu Krísto ni ka'íle dhi sè. 27 Tàko ko, àmi títi bàtìsimò dobhá ru amúzó Krísto be dhi i, mì asó Krísto àmi rú dre. 28 Di àmi véle twátwa ko, gba mì kàdré Yúdà ànzi 'i yà, kó ngalè móndí Yúdà ànzi ró ko dhi 'i yà, màràbà 'i yà, kó ngalè móndí màràbà ro ko dhi 'i yà, àgo 'i yà, kó ngalè tòkó 'i

§ 3:19 3:19 «Móndí adrélépi tá áyi totó móndí ki kòfalé 'á Gìká be» kònìdhi tá Mósè 'i.

yà dhi. Tàko ko, àmi títi m̀ atsá ngá àlo ró Yésu Krísto na. ²⁹ Dì m̀ kàdré mónnyá Krísto àdhya 'i dhi, àmi Abàràrà m̀ ànzì 'i bàti. M̀ ni kpà tà Gĩká dré lazílé áyi ànzì i dré tàyilé ro dhi ni kisú.

4

¹ Tà má dré adrélé tàle dhi, tà kònìdhi 'i: Dhya dra áyi atá ni ngá kisúlépi tàyilé ro dhi kàdré dhu rè mvámvá ro dhi, akódhi ngóro m̀aràbà t̀ni, gba áyi atá ni ngá títi dhi dré adrézó ina ró dhi. ² A adré akódhi ni bha akódhi ni líkìbhá i drígá ìndì akódhi ni ngá líkìbhá i drígá, tsàle lókyá atá ni dré bhàle dhi dré atsàrà'a. ³ Dì àma, àma tá kókpà ànzìmvá i t̀ni, adrélé kpà m̀aràbà i ró tà bvò kòndì àdhya ki r̀nyí zàle. ⁴ Dì lókyá kòkìtswá dre dhi, Gĩká dré áyi Mvágó ni am̀zo, tòkó dré t̀le tátírítrí kúlí zàle, ⁵ kàpáro mónnyá adrébhá tá tátírítrí kúlí nda zàle dhi i, mà kàtsáro Gĩká ni ànzì i ró be dhi bvó. ⁶ Dì mà dré adrélé akódhi ni ànzì 'i bàti dhi sè dhi, Gĩká am̀ áyi Mvá ni Tírí adrélé àma ki togó na. Tírí nda adré loyóá àma léna dhi: «Ábbà! Tátá!» ⁷ Dì àsà dhi, m̀i velé m̀aràbà 'i ko. Be ró dhi, m̀i mína Gĩká ni mvá 'i bàti. Dì mí dré adrélé akódhi ni mvá 'i dhi sè dhi, mí ni kpà tà dré lazílé áyi ànzì i dré tàyilé ro dhi ni kisú.

Pólò ni togó lanzi Gàlàtíyabhá ki tà sè

⁸ Wáláká dhi, m̀i dré tá Gĩká ni ǹrà ko dhi 'á dhi, àmi tá m̀aràbà gĩká tàko kya 'i, tágba gĩká nda ì dré adrézó gĩká bàti 'i ko dhi. ⁹ Dì, nyànomvá dhi, m̀i ǹi velé Gĩká dre. Tà bàti ró

dhi, Gĩká nĩ àmi nì. Di mì 'o àmi ngíni gòle àmi ki adzá tà rĩnyĩ àko ìndì kizà ro bvò kòndì àdhya nda i véna dhi? Mì adré tsì leá gòle adrélé tà nda ki màràbà i ró? ¹⁰ Tàko ko, mì adré àmikya kítú àruka ki tà lebè, mbă àruka kya íbe, lókyá àruka kya íbe, ìndì kóná àruka kya íbe. ¹¹ Má adré ngá ro àmi ki tà sè, àzì má dré 'òle àmi kòfalé dhi ni dra atsá tà tàko ró dhi sè.

¹² Ama adrúpi i, má adré àmi ki ti lizí, mì kàtsáro má tíni, ngóro má dré tá atsálé àmi tíni dhi tíni. Wáláká dhi, mì 'o tá ma kònzì ko. ¹³ Ngóro mì dré nìle be dhi tíni dhi, lókyá má dré Rúbí Tani longózó àmi dré vèsè ni àlo sè dhi sè dhi, má longó tá, áma rúbhá dré tá adrélé drà ro dhi sè. ¹⁴ Di tágba áma rúbhá yàyà nda dré tá adrézó tà lanzì ro àmi dri dhi, mì ayízè tá ma ko, mì gà tá kpà ma ko. Be ró dhi, mì ka'ĩ àmikya ma dòle ngóro ángéló Gĩká àdhya tíni, kó ngalè Yésu Krísto ni tàndì tíni. ¹⁵ Di àmi ki arí mì dré tá adrézó ába dhi véle ángwà? Má kitswá tàá àmi ki tà sè dhi, kòkitswá tá dhi, mì ni tá àmi ki mĩ angí afèle má dré.* ¹⁶ Di, nyànomvá dhi, má atsá vo véle àmi ki kàribhá ro, má dré adrélé tà bàti ta àmi dré dhi sè?

¹⁷ Mòndí àruka àmi kòfalé dhi ki togó àtsi ró kitswázó àmi ki se àyi vèsè. Di, tà ì dré adrélé lèle 'òle nda dóro ko. Ì adré àyikya àma ki kòfalé le lanzílé àmi íbe, àmi ki togó kàtsáro àtsi ró àyi ki tà sè be dhi bvó. ¹⁸ Adrélé togó íbe àtsi ró dhi dóro, tà adrézó togó íbe kònìni dhi kàdré dóro

* **4:15** 4:15 Kúlí «mì ni tá àmi ki mĩ angí afèle má dré» kòni ì adré leá tàle dhi, àyi nda i tá gànzi ró àyi ki fe wáyi Pòlo ni tà sè.

dhi. Adré kpà leá dhi, mì kàdré togó íbe àtsi ró lókyá wáyi sè, ngbà 'í lókyá mà dré adrérà'a àmi íbe dhi 'á ko. ¹⁹ Ama ànzi i, má adré gòle kizà nya àmi ki tà sè, ngóro tòkó adrélépi 'òle òlè dhi dré adrélé kizà nya dhi tìni, tsàle lókyá mì dré dra àmi ki tayízo Krísto dré ladzálé atsálé í tìni dhi 'á. ²⁰ Má lè tá adrélé tùmání àmi íbe nyànomvá, má kòkitswáro tà ta àmi dré làsú be twá. Angyá ko, áma drí adré abílé àmi ki tà sè!

Tà tadhále Agàrà ni tà rú, ìndì Sàrà ni tà rú dhi

²¹ Àmi adrèbhá leá adrélé tatrítrí kúlí zàle ni i, mì tà rè má dré ká: Mì nì tà tatrítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi i ko? ²² Tàko ko, à tisi tá dhi, Abàràrà tá ànziàgo íbe rì. Alo ni tá mvámvá tòkó màràbà ro, rú be Agàrà dhi dré òlè dhi 'i. Azya ni tá mvámvá tòkó màràbà ro ko, rú be Sàrà dhi dré òlè dhi 'i. ²³ A ti mvámvá tòkó màràbà ro dhi àdhya nda rinyí rúbhá àdhya sè. Di, à ti mvámvá tòkó màràbà ro ko dhi àdhya nda lazikúlí Gìká àdhya sè.

²⁴ A ni kitswá tà nda kòdhi ki àndu ngi kònini: Tòkó rì nda ì adré tà rì Gìká dré bhàle ru yìzo móndí íbe dhi ki tà tadhá kòdhya. Agàrà nda adré tà Gìká dré bhàle ru yìzo móndí íbe kòngó Sínáyì drina dhi ni tà tadhá. Akòdhi adré ànzi ki ti adrélé màràbà i ró. ²⁵ Agàrà adré kòngó Sínáyì bvò Aràbíyà àdhya na dhi ni tà tadhá, adrézó kpà Yèrúsalémà àndrò kòndi ni tà tadhá. Angyá ko, Yèrúsalémà nda ànzi ni íbe dhi i màràbà 'i. ²⁶ Di, Yèrúsalémà bhù na dhi ína màràbà 'i ko.

Yèrúsalemà nda àma ki andre 'i. ²⁷ Tàko ko, Gìká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Mì, tòkó kòndó ro òlèpi ko ni, mí kòlenzé wà!
Mì mváaswa yìlèpi ko ni, mí kòga lúlúgyá wà!
Tàko ko, tòkó tayílè dhi ni ànzi ki lizó bí,
tòkó adrélèpi agó be dhi àdhya ki lavú.»[†]

²⁸ Ama adrúpi i, àmi àmikya ànzi òlè Gìká ni lazikulí sè dhi 'i, ngóro Ísákà tíni. ²⁹ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, mvámvá òlè rìnyí rúbhá àdhya sè nda adré tá mvámvá òlè Tírí Lólo ni rìnyí sè nda ni mì pfo. Nyànomvá dhi, tà nda kòdhi kókpa kònini. ³⁰ Di, Gìká ni Kúlí adré tàá ngíni? «Mí dro tòkó màràbà ro nda i mvá ni be mí kandrásè. Tàko ko, tòkó màràbà ro nda ni mvá kitswá ína tà lazílè tàylè ro dhi ni kisú túmání tòkó màràbà ro ko dhi ni mvá be tàdzí ko.»[‡] ³¹ Di àsà dhi, àma adrúpi i, àma tòkó màràbà ro dhi ni ànzi 'i ko. Be ró dhi, àma àmakya tòkó màràbà ro ko dhi ni ànzi 'i.

5

Ama mónyá Krísto dré trèle dhi 'i

¹ Krísto trè àma, mà kàdréro móndí trèle bàti dhi i ró. Adré di lèá dhi, mì kàdré àmi ki totó tātā tà nda sè. Mì kòtayí kpà àmi gòle adrélé tódhyá màràbà tatrítrí kulí àdhya i ró ko.

² Mì yi rè ká! Ma, Pólò, má adré tàá àmi dré dhi: Mì kò'o àmi lwàle kitswálé atsálé gyägya Gìká kandrà dhi, tà Krísto dré 'òle àmi dré dhi kitswá vélé àmi ki ledé ko. ³ Má adré gòle tàá dhi: Lè dhya ángùdhi áyi 'òlepi lwàle dhi

[†] 4:27 4:27 A kònò Esáyà 54:1. [‡] 4:30 4:30 A kònò Kìdhoma 21:10.

kàdré tà tíí tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi kǐ 'o. ⁴ Àmì adrèbhá láti nda atsázó gyágya Gǐká kandrá tátírítrí kúlí 'òma sè nì ì, mǐ lanzí ru Krísto be dre. Mǐ vwà kpà Gǐká nì togó tani rúsè vwàvwà. ⁵ Dì, àma ró dhi, àma kǐ tà ka'íka'í sè dhi, mà adrè mǐ bha Gǐká véna àma kǐ bhàma gyágya akódhi kandrá dhi nì tà sè, adrézó tà nda nì letè lovó sè Tírí Lólo nì rǐnyí sè. ⁶ Tàko ko, àma adrèbhá Yésu Krísto na dhi ì dré dhi, dhyá kǐ lwàma ìndì dhyá kǐ lwàma ko dhi, tà tàko 'i. Tà kàdrì lavúlé dhi ngbà 'í Krísto nì ka'íma gò adrézó tà ka'íka'í nda nì tadhá lèle sè dhi 'i.

⁷ Mǐ adrè kó tá angú ra dóro dhi, àdhi kǐkǐ dǐ àmì tà bàti ka'íma 'òle dhi nì tayí dhi nì? ⁸ Tà adrézó àmì kǐ togó se kònìni nda angá ína Gǐká adrélépì àmì kǐ azí dhi vélesè ko. ⁹ Mǐ nǐ ko tàle dhi, tàkú mvá tsà dhi adrè mápà fónδρο tíí dhi nì 'o avólé nì dhi? ¹⁰ Dì, má adrè mána ka'íá Mírì na tàle dhi, mǐ kitswá tà twá kisù tà má dré adrélé tàle kódhi rúsè ko. Kàdré ína dhya adrélépì àmì kǐ drǐ kizá dhi nì tà sè dhi, Gǐká nì tà bha akódhi nda dri, kàdré gba àdhi 'i ya dhi.

¹¹ Àma adrúpi ì, kònò má kàdré tá tadhá dhi, lè móndí ì kàdré àyì kǐ 'o lwàle dhi 'í dhi, à nì tá go adrélé àma mǐ pfo àdho tà sè? Tàko ko, tà má dré adrélé longólé Krísto nì dràma fa kǐpakǐpa dri dhi nì tà dri dhi kitswá tá véle móndí kǐ 'o ledhélé dhi ko. ¹² Kàdré dhya adrèbhá àmì kǐ drǐ kizá nda kǐ tà sè dhi, má mìlésè dhi, dóro nì tá ì dré àyì kǐ rúbhá kǐ tolwàle tíí dhi!

¹³ Àmì, àma adrúpi ró nì ì, Gǐká azí àmì adrélé

* 5:9 5:9 A kònò 1 Kòritòbhá ì 5:6.

móndí trèle bàti dhi i ró. Di, mì kàdré àmi ki trèma nda ni no ngóro tà adrélépi láti fe àmi dré adrézó lovó kònzì àmi ki rúbhá kya ki 'o dhi ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà 'o àmi ki adrúpi i dré àyi ki màrábà i tíni lèle sè. ¹⁴ Tàko ko, tà títi tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ì adré àyi ki totó tòlí àlo kònìdhi dri: «Mí kàdré àmi àzya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndi ni le dhi tíni.»† ¹⁵ Di, mì kàdré àmikya ru titsí, adrézó ru nya àmi kòfalésè kà'wá àtrá kya tíni dhi, mì kònò di dóro, mì kòpfuró ru todràle ko.

Atsima Tìrí Lólo ni rìnnyí sè dhi

¹⁶ Má adré di tàá dhi: Mì kàdré atsilé Tìrí Lólo ni rìnnyí sè gò, mì kòkìtswáro lovó kònzì àmi ki rúbhá kya ki 'o ko. ¹⁷ Tàko ko, tà lovó kònzì rúbhá àdhya dré adrélé lèle 'òle dhi i twá Tìrí Lólo àdhya i rúsè. Tà Tìrí Lólo dré adrélé lèle 'òle dhi i kókpà twá tà lovó kònzì rúbhá àdhya dré adrélé lèle 'òle dhi i rúsè. Di tà rì nda kòdhi ì adré ru pfu àyi kòfalésè gò, mì dré kìtswázó tà mì dré adrélé lèle 'òle dhi ki 'o bwà ko. ¹⁸ Di, mì kàdré àmi ki tayí Tìrí Lólo dré adrélé tidrèle dhi, àmi véle tátrítrí kúlí ni rìnnyí zàle ko.

¹⁹ A ni kìtswá tà lovó kònzì rúbhá àdhya dré adrélé lèle 'òle dhi ki no ngádra 'á: ndòtò tà, tà ndí ró dhi, tà swà, ²⁰ giká tàko ki lindrè bhàma, kólé tà, togó kònzì bhàma, lawà, lovó kònzì bhàma móndí i rú dhi, togóaswa, dhyá ki tà bhàma drìdrì dhi, ru lanzima, ru kayima, ²¹ dirèma, wá tsìma, gwányá wàyá ki tà, tsàle tà

† 5:14 5:14 A kònò Lèvitikè 19:18.

àruka làsú be kònìni dhi i. Má adré tà longó àmi dri ngóro má dré tá longolé àmi dri dṛḍṛi dhi tíni: Móndyá adrébhá tà 'o làsú be kònìni dhi ì kitswá àyikya file Giká ni Opì na ko.

²² Di, lò'wa dóro Tírí Lólo dré adrélé 'òle 'àle móndí ì léna dhi i, kòni 'i: lèle, arí, tà kìdrìkìdri, togó vwàvwà, togó dóro, tà dóro 'òma, tà ka'ika'í, ²³ togó yàyà, ìndì dhyá ki lovó mvòma. Tátrítrí kúlí adré tà ta kònzi tà nda kòdhi ì rú àlomvá ko.

²⁴ Móndyá Yésu Krísto àdhya ì tidí fa kipakipa dri lovó kònzi rúbhá àdhya, túmání tà títi lovó kònzi nda dré adrélé lèle 'òle dhi ìbe todràle dre.

²⁵ Mà dré adrélé lídrì ìbe Tírí Lólo ni rìnyí sè dhi sè dhi, lè mà kàdré kpà atsilé Tírí nda ni rìnyí sè. ²⁶ Lè mà kàdré dṛìkàdrì ro ko. Mà kàdré àma ki adrúpi ki togó 'o aswále ko, adrézó lovó kònzi bha àma ki adrúpi ì rú ko.

6

Ama ki adrúpi ki tà lanzi dòma

¹ Ama adrúpi i, mì kòkisú àmi ki adrúpi àlo dhi adrérà'a tàkonzì 'o dhi, àmi lí'wábhá àmi ki tà ka'ika'í na dre ni i, mì kòlotó akódhi nda togó yàyà sè. Di, mì kòsu àmi ki tàndi ì rú, tà nda kòtabhìró kókpà àmi gò, àmi ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko. ² Mì kàdré ru ledé àmi kòfalèsè, adrézó àmi ki adrúpi ki tà lanzi do. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì ni tòlí Krísto dré fèle dhi ni 'o kitswále títi. ³ Dhya àlo kàdré áyi no móndí kàdrì ro dhi, tágba dré adrézó móndí tàko 'i dhi, akódhi nda adré áyi tàndi ni lití. ⁴ Lè àmi àlo àlo títi dhi ì mì kàdré tà mì dré adrélé 'òle dhi ki tabhì, mì kòkitswáro àmi ki dṛì bha kuru àmi ki

tàndi ki tà sè be dhi bvó. Di, mì kòtabhĩ àmi ki tà mómndí àruka kya rú ko. ⁵ Tàko ko, lè àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré tà bhàle àmi ki tàndi i drígá dhi ki 'o kòdhya.

⁶ Lè dhya ángùdhi adrézó Gìká ni kúlí tadhá drá dhi kàdré àyi ngá dóro títi dhi ki lanzí dhya adrélépi àyi tadhá dhi dré.

⁷ Mì kòtayí àmi adrélé litílé ko: A kitswá Gìká ni gu bwà ko. Mì ni ngá mì dré adrélé kidhílé dhi ni akónà kòdhya. ⁸ Mì kàdré ngá kidhí lovó kònzi rúbhá àdhya dré dhi, mì ni dràdrà akónà lovó kònzi nda lésè kòdhya. Di, mì kàdré ngá kidhí Tírí Lólo dré dhi, mì ni lídrì kóná vésè kólyá dhi ni akónà Tírí nda vélésè kòdhya. ⁹ Mà kòtayí àma adrélé landèle tà dóro 'òma sè ko. Tàko ko, lókyá kòkitswá dre dhi, mà ni lànýá dóro akónà, mà kòtayí àma landèle ko dhi. ¹⁰ Di àsà dhi, mà kàdré látì nda adrézó tà dóro 'o mómndyá títi i dré. Lavúlé dhi, mà kàdré 'òá kònìni àma ki adrúpi Yésu ni ka'ibhá dhi i dré.

Pólò ni kúlí kùdù

¹¹ Mì nò rè wárágà pá kàdrì má dré adrézó wárágà kònìdhi ni tisì àmi dré àma tàndi ni drígá sè dhi i ká.

¹² Dhya adrèbhá àmi ki le 'òle lwàle nda ì adrè àyikya tà 'o rúbhá sè, à kàdréró àyi ki no dóro be dhi bvó. Di, ì adrè ngbà 'í tà nda ki 'o, à kàdréró àyi ki mĩ pfo Krísto ni fa kipakipa ni tà sè ko dhi sè. ¹³ Tà bàti ró dhi, ndìndì àyi àyi ki 'obhá lwàle nda ì adrè àyikya tátírítrí kúlí líkí ko. Tágba kònìni dhi, ì adrè àmi ki le 'òle lwàle, ì

kòkitswáró àyi ki afà tà ì dré àmi ki 'òzo 'òá àmi ki rùbhá sè dhi ni tà sè.

¹⁴ Di, ma ró dhi, má kitswá mána áma afà tà àzya sè ko, kàdré ngbà 'í fa kipakipa àma ki Mírì Yésu Krísto àdhya ni tà sè ko dhi. Tàko ko, fa kipakipa nda sè dhi, à tidí tà bvò kòndi àdhya má dré tá adrézó mì bha driá dhi i todràle dre. A tidí kpà ma dràle tà bvò kòndi àdhya i lésè dre. ¹⁵ Tà bàti ró dhi, dhyá ki lwàma ìndi dhyá ki lwàma ko dhi, tà kàdrì 'i ko. Tà kàdrì lavulé dhi ngbà 'í dhyá ki tayima Gìká dré bhàle tódhyá adrélé móndí tídhí ro dhi 'i. ¹⁶ Tà kìdrìkìdrì i Gìká ni togó dóro be dhi ì kàdré mónnyá títi adrèbhá 'òá kònìni dhi i dré. Ayi nda i Ìsèrèlè ànzi bàti Gìká àdhya 'i.

¹⁷ Kùdù ro dhi, lè dhya àlo kògò adrélé áma lagù ko. Angyá ko, ma àngì Yésu àdhya íbe má rú.

¹⁸ Áma adrúpi i, àma ki Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi íbe! Kàdré kònìni.

BÚKÙ TÀ TÍDHÍ//RU YÌZO DHÌ ADHYA
Logoti (Logo): BÚKÙ TÀ TÍDHÍ//RU YÌZO DHÌ ADHYA
New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Logo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

942af0a0-42ea-5477-8f1a-fed39823f32b